

Lesbrief *Het raadsel van alles wat leeft en de stinksokken van Jos Grootjes uit Driel*

Jan Paul Schutten & Floor Rieder

Voorgelezen door Isolde Hallensleben en Jan Paul Schutten

Doelgroep: bovenbouw (groep 7 en 8)

Over het boek

Wat is 'leven' precies? Hoe zijn mensen, dieren en planten ontstaan? Jan Paul Schutten legt het duidelijk en met humor uit. Het boek wordt voorgelezen door de schrijver zelf en door Isolde Hallensleben.

Vorbereiding

Zorg voor voldoende rust tijdens het luisteren naar het verhaal. Hang eventueel een bordje op de deur: Niet storen.

Materiaal

- Het luisterboek *Het raadsel van alles wat leeft en de stinksokken van Jos Grootjes uit Driel* van Uitgeverij Rubinstein;
- papier voor ieder kind;
- potlood of pen;
- audioapparatuur om de cd af te spelen.

In de klas

Het luisterboek bestaat uit 4 cd's en duurt in totaal 4 uur en 6 minuten. In deze lesbrief vindt u een uitwerking bij drie fragmenten: over bacteriën, over fossielen en over DNA. U kunt ervoor kiezen deze drie fragmenten op drie aparte dagen te beluisteren en daarna de overkoepelende verwerkingsopdracht te doen.

U kunt de onderwerpen ook los van elkaar behandelen. Kies er een uit en laat de hele klas een onderzoek doen naar dit onderwerp.

U kunt dit luisterboek inzetten als verrijking bij de lessen Natuur en Techniek. In de meeste methodes voor groep 7 en 8 worden deelonderwerpen uit het boek zoals 'voortplanting', 'bacteriën' en 'planten en dieren' behandeld.

Het luisterboek is ook erg geschikt om te gebruiken in een plusklas.

Natuurlijk kunt u ook het gehele luisterboek in delen luisteren.

Lesdoelen

- We luisteren naar stukjes uit *Het raadsel van alles wat leeft en de stinksokken van Jos Grootjes uit Driel*.
- Jullie bedenken wat je al weet over het onderwerp.
- Jullie luisteren kritisch.

Introductie

- Ga na bij de kinderen wat ze al weten over dit boek. Maak een woordveld waarin de titel *Het raadsel van alles wat leeft* centraal staat. Laat de kinderen antwoord geven op de vraag: *Als je de titel hoort, waar denk je dat dit boek over gaat? Wat zouden die stinksokken ermee te maken hebben?*
- Laat het luisterboek zien van *Het raadsel van alles wat leeft*. Vertel dat de kinderen gaan luisteren

naar fragmenten uit dit luisterboek.

- Vertel de kinderen het doel van de les. Vertel ook dat ze bij een paar fragmenten een opdracht krijgen.

Kern

Les 1: Fragmenten over bacteriën – Duur les: 40 minuten.

Het eerste fragment gaat over bacteriën. Laat de kinderen van tevoren voor zichzelf opschrijven wat ze al weten over bacteriën. Dat mag in een woordveld of in een lijst met steekwoorden. Na vijf minuten vraagt u verschillende kinderen naar hun kennis over bacteriën. Waar haalden ze deze informatie vandaan? Hoe weten ze dit?

Laat nu **track 4** op **cd 1** 'Minuscule mirakels' horen. Vertel de kinderen dat ze goed moeten luisteren. Wanneer ze woorden horen van hun woordveld of steekwoordenlijstje, zetten ze er een kring om. Nieuwe woorden schrijven ze erbij. Bespreek het fragment na: *Welke informatie hebben jullie gehoord die nog niet genoemd was?*

Beluister nu **track 14** op **cd 2**. Het gaat over het ontstaan van het leven op aarde. Bacteriën worden weer genoemd. Laat de kinderen goed luisteren naar de tekst. De kinderen vullen hun lijstje over bacteriën aan. Vraag na afloop: *Wat denken jullie, waar is het leven op aarde ontstaan? Zouden we het ooit te weten komen?*

Les 2: Fragmenten over Fossielen – Duur les: 20 minuten

Veel kinderen zullen weten dat er dinosaurussen op aarde hebben geleefd. *Hoe weten we dat eigenlijk?* [Doordat er fossielen zijn gevonden.] Praat samen over fossielen. Laat zo mogelijk plaatjes op het digibord zien. *Waar zou je een fossiel kunnen vinden? Zomaar op straat, of moet je ergens anders zoeken?* De kinderen schrijven voor zichzelf op wat ze weten over fossielen.

Beluister dan **track 8, 9 en 10** op **cd 3**. De kinderen schrijven tijdens het luisteren steekwoorden op over fossielen. Pauzeer na elk fragment even om de kinderen de gelegenheid te geven om de informatie te verwerken en vragen te stellen. Vraag na afloop wat de kinderen te weten zijn gekomen over fossielen.

Les 3: Fragmenten over DNA – Duur les: 15 minuten

Vraag de kinderen: *Lijk jij op je ouders? Of op andere mensen in je familie?* Vertel: *Dat komt door je genen. Jij kreeg genen van allebei je ouders, en daardoor lijkt je een beetje op de een en een beetje op de ander.* De kinderen gaan luisteren naar fragmenten over DNA. Ze schrijven eerst voor zichzelf op wat ze al weten over genen en DNA. Tijdens het luisteren schrijven ze daar steekwoorden bij. Beluister **track 12 en 13** op **cd 3**. Praat na afloop over de informatie.

Verwerking

Verdeel de klas in groepjes: het fossielenteam, het bacterieteam, het DNA-team, etc. Elk groepje gaat meer informatie zoeken over een deelonderwerp uit het boek. Daarvoor gebruiken ze informatie uit het boek (ze beluisteren ook andere tracks over hetzelfde onderwerp), maar ze mogen ook informatie in andere media zoeken. Ze moeten alle informatie kritisch bekijken. Van welke bron komt het? Wie zegt het? Zet zonodig wat goede websites en boeken voor ze klaar. Laat de groepjes hun informatie verzamelen op een poster (dat kan ook digitaal, zie www.glogster.com), een Popplet (een soort woordweb, zie www.popplet.com) of een Prezi. Laat hen ook op zoek gaan naar goede afbeeldingen.

Afsluiting

Elk groepje geeft een korte presentatie (op het digibord) over zijn deelonderwerp.

Tip: *Leen het luisterboek uit aan kinderen om het thuis te kunnen luisteren, bijvoorbeeld tijdens een autorit. Houd een lijstje bij wie het luisterboek heeft en spreek af dat het luisterboek binnen drie weken weer terug moet zijn.*

